

xf2(♠c7) 2. ♠g8 ♠a7 3. ♠d2 ♠g1 4. ♠c8 ♠a7 5. ♠xg8(♠b1)#, D) 1. ♠f8 ♠xf2(♠c7) 2. ♠g8 ♠a2 3. ♠c8 ♠g8 4. ♠f4+ ♠g4 5. ♠xg4(♠b5)#.

11290 (Libiš): 1.e5? hr. 2. ♠h1 ♠xh1#, 1.- ♠e8! 2. ♠g8#, 1. ♠h1 hr. 2.e5 ♠xh1#, 1.- ♠a7 2. ♠g1 ♠xg1#, 1.- ♠a6 2. ♠f1 ♠xf1#, 1.- ♠xe4, ♠a5 2. ♠e1 ♠xe1#, 1.- ♠a4 2. ♠d1+ ♠xd1#, 1.- ♠c8 2. ♠c1 ♠xc1#, 1.- ♠b8 2. ♠b2 ♠xb2#. BM: „Aj napriek (s pokusmi) dvojčifernému množstvu modelových matov ide skôr o výber úvodníka z viacerých pokusov.“

11291 (Libiš): 1. ♠b4, 1.- axb4 2.c4 bxa3 3. ♠g1 e3 4.0-0-0 e2 5. ♠b1 exd1 ♠#, 1.- a4 2. ♠c1 e3 3.0-0 axb3 4.axb3 e2 5. ♠h1 exf1 ♠# (2.- axb3 3.axb3 e3 4.0-0 e2 5. ♠h1 exf1 ♠#). BM: „Originálny nápad s využitím reflexnej povinnosti. Využití oboch bielych rošád rozlíšené postavením nematujúceho ♠.“

11292 (Tritten): I. 1. ♠d4 ♠b7 2. ♠c8xb7-b6(♠=♠) ♠xe2-b5(♠=♠)#, II. 1. ♠xb8-h2(♠=♠) ♠g1 2. ♠g5 ♠xg5-g3(♠=♠)#. Vyřešili JH a ZZ.

11293 (Tritten): I. 1. ♠b4 ♠xb8-d7 2. ♠xd4-b5 ♠xf7-c7#, II. 1. ♠e2 ♠xf7-c7 2. ♠xd4-c6 ♠xb8-a6#.

11294 (Mlynka): A) 1. ♠b5=♠ ♠8a2=♠ 2. ♠a5 ♠d5=♠#, B) 1. ♠b6=♠ ♠8a3=♠ 2. ♠a6 ♠d6=♠#, C) 1. ♠b7=♠ ♠8a4=♠ 2. ♠a7 ♠d7=♠#, D) 1. ♠b2=♠ ♠1a5=♠ 2. ♠a2 ♠d2=♠#, E) 1. ♠b3=♠ ♠1a6=♠ 2. ♠a3 ♠d3=♠#, F) 1. ♠b4=♠ ♠1a7=♠ 2. ♠a4 ♠d4=♠#.

11295 (Štůň): A) I. 1. ♠a7 ♠a2 2. ♠b5 ♠a5#, II. 1. ♠e6 ♠g4 2. ♠c5 ♠c4#, B) I. 1.- ♠b7 2. ♠xb5 ♠b8 3. ♠c2+ ♠c5#, II. 1.- ♠a8 2. ♠xc5 ♠a5 3. ♠g6+ ♠d6#.

11296 (Zimmer): A) 1. ♠c5 ♠h4+ 2. ♠e5 ♠xc5#, B) 1. ♠e5 ♠a4+ 2. ♠d5 ♠c4#.

11297 (Lehen): I. 1.e4 ♠xe4(♠e7) 2. ♠h2 ♠c6 3. ♠d6 ♠xd6(♠d8-♠f8-♠b8-♠e1-♠e8)#, II. 1. ♠h5 ♠f6 2. ♠e2 ♠xe2(♠g8) 3. ♠e7 ♠xh5(♠d8-♠f8-♠b8-♠e1-♠e8)#. Jediný řešitel – JH.

11298 (Štůň): I. 1.- ♠f5 2. ♠xf5(♠c4) ♠g7 3. ♠e4 ♠e5+ 4. ♠xe5(♠), ♠d4) ♠d5 5. ♠xd5(♠, ♠e4) ♠xe5(♠d4)#, II. 1.- ♠g6 2. ♠xg6(♠, ♠b3) ♠b4+ 3. ♠xb4(♠), ♠g5) ♠d5 4. ♠f4 ♠xg6(♠b3) 5. ♠e3 ♠xd5(♠e4)#. Vyřešili DIN, JH a IB.

11299 (Novomeský): I. 1. ♠c6 ♠c4 2. ♠c5+ ♠d4 3. ♠d8 ♠e5 4. ♠e8 ♠e1 5. ♠f8 ♠d1#, II. 1. ♠d8 ♠d5 2. ♠c8 ♠e1 3. ♠e8 ♠f7 4. ♠c8 ♠d1+ 5. ♠d7 ♠e1#. JE: „Ze 7 kamenů 5 exofigur. To nedělám často. I proto se mi líbí.“

11300 (Štůň): I. 1. ♠d6 ♠e4 2. ♠d3 ♠c4 3. ♠e2 ♠c3 4. ♠f3 ♠d2+ 5. ♠d1 ♠c1 6. ♠d3 ♠c3#, II. 1. ♠d4+ ♠b6 2. ♠c3 ♠e4 3. ♠c4 ♠b5+ 4. ♠b3 ♠a4+ 5. ♠b2 ♠d2 6. ♠a3 ♠c4#, III. 1. ♠f4 ♠f5 2. ♠g5 ♠d6 3. ♠f6 ♠e7+ 4. ♠f7 ♠d7 5. ♠e8+ ♠d8 6. ♠e6 ♠d6#.

11301 (Štůň): I. 1. ♠xf3 2. ♠h4 3. ♠xg5 4.g3(♠g6) 5. ♠xg6 6. ♠e5(♠e6) 7. ♠e7 auto=, II. 1. ♠xe4 2. ♠h4 3. ♠xf3 4. ♠g4(♠e3) 5. ♠xg5 6. ♠e4(♠e5) 7. ♠e6 auto=. Vyřešil pouze JH.

Stav řešitelské soutěže po č. 116: 1. Bandžuch 16608 bodů (z toho 342 bodů z čísla 116), 2. Coufal 15763/319, 3. Moravčík 14911/250, 4. Novotný 14022/263, 5. Holubec 13294/413, 6. Nicula 10344/352, 7. Eitler 8335/207, 8. Dula 8174/207, 9. Libiš 7278/219, 10. Radovan Šulc 7277/229, 11. Šemrinec 6446/263, 12. Svrček 4168/105, 13. Zdeněk Zach 3817/300, 14. Karel 3231, 15. Tomáš Zach 2430, 16. Měchura 2177/55, 17. Matlak 179/179.

Ing. Josef Burda

Otec a syn – minirecenze knihy 888 studií miniatur (dokončení)

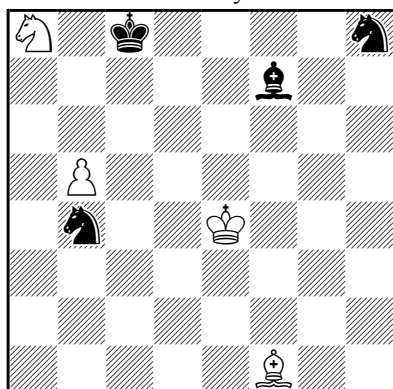
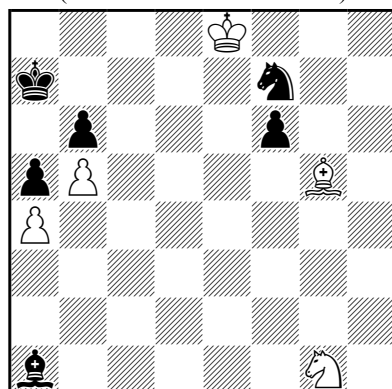
Jaroslav Polásek

Většinu studií složil Sergej Kasparjan spolu se Sergejem Varovem (* 1951). Následující práce patří k jejich nejlepším.

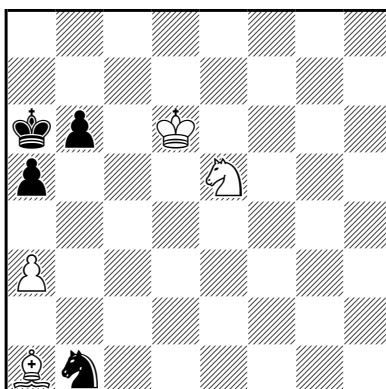
11854 Jezdec a8 je odsouzen k záhubě a tak jedinou šancí bílého je výměna střelců. K té by došlo po 1.- ♠b7 2. ♠d4 ♠xa8 3. ♠c4 ♠g6 4. ♠c3 ♠c2 5. ♠d3, proto 1.- ♠d5+! 2. ♠e5! Bílý nejprve jemným manévrem přiláká jezdce na f7 a tím v budoucnu získá rozhodující tempo (důvod uvidíme ve variantě 5.- ♠e1). 2.- ♠f7+! Jezdec musí utéct z rohu, jinak by ho bílý lapil: 2.- ♠xa8 3. ♠f6 ♠d5 4. ♠h3+ ♠d8 5. ♠e6 ♠e4 6. ♠f5. 3. ♠d4! Až teď jde bílý napadnout koně b4. Útok na druhého jezdce by skončil nezdarem: 3. ♠f6? ♠b7 4. ♠h3 ♠d6! 5. ♠e5 ♠xb5 6. ♠d7 ♠c4! 7. ♠xb5 ♠xb5 8. ♠d6 ♠a6! 3.- ♠xa8 (3.- ♠b7 4. ♠c4) 4. ♠c5! ♠c2 5. ♠d3! Jezdec je třeba nejprve zahnat (po přímočarém 5. ♠c4? ♠d8 6. ♠d5 ♠b7+ 7. ♠b6 ♠b8 by se černému podařilo zabránit výměně střelců). Kam má černý ustoupit? 5.- ♠e3 se nehodí pro 6. ♠d4 s dalším ♠e4, a po 5.- ♠e1 6. ♠c4 (ve variantě 2. ♠d4?! by nyní nebyl napaden ♠f7 a černý by konsolidoval svou pozici tahem 6.- ♠f3) 6.- ♠d8 7. ♠d5 ♠b7+ 8. ♠b6 ♠b8 9. ♠e4 je jezdec na e1 chycen. Proto 5.- ♠a1! Další průběh už nepotřebuje komentář. 6. ♠c4! ♠d8 7. ♠d5 ♠b7+ 8. ♠b6 ♠b8 9. ♠e4! Zugzwang! 9.- ♠b3 10. ♠xb7 ♠xb7 pat. Skladba byla zařazena do alba FIDE 1986-1988.

S. Kasparjan + S. Varov

1.-2. cena Armenian Central Chess Club Tourney 1987

= černý na tahu (4+4)
/ Black to move **11854****S. Varov + S. Kasparjan**2. cena Revista Romana de Sah 1986
(rekonstrukce z roku 2001)+ (5+6)
11855**Jaroslav Polášek**

originál podle Varova a Kasparjana

+ viz i text (4+4)
11856

11855 1. xf6 d6+! Černý se musí vyhnout koncovce svého špatného střelce proti bílému jezdcí: po 1.- xf6 2. xf7 d4 3. f3 c5 4. e6 b7 5. d7 by nezabránil ztrátě pěšce b6 a rychle prohrál. 2. d7 xb5! Černý proto obětuje figuru s cílem zneškodnit posledního bílého pěšce. 3. xa1 a3 Zde v roce 1986 vyznamenaná studie začínala. 4. c6! Jak po 4. e2? b5! 5. b2 c2 6. axb5 b6 7. c3 d4 8. d5+ xb5 9. xd4 c4 , tak i po 4. d4? a6 5. c6 c2! 6. xb6 b4+ 7. c5 d3+ 8. d4 b2 by se černý zachránil. 4.- c2 5. e2!! Po 5. c3? a6 6. e2 b4+ zahraje černý 7.- b5 a vymění posledního bílého pěšce, po 5. f3? a6! 6. d4 xd4+ 7. xd4 a7 zbude bílému falešný střelec. 5.- xa1 5.- a6 6. c3 xa1 7. b5 vede do hlavní varianty. 6. d4! Uzavírá černého jezdce. 6.- a6 7. b5 Pozoruhodná pozice, černý má pěšce víc a nedokáže zabránit matu. 7.- b3 8. c7 c5 9. b8 xa4 10. c7 mat, nebo 9.- e6 10. a8 c5 11. c7 mat. V roce 1991 (Šachmatnaja Armenia) otiskli autoři studii bez sporného úvodníku s výzvou „černý na tahu“.

11856 Emil Vlasák mne motivoval k pokusu o delší a preciznější rozehrání předešlého závěru. Původně jsem byl skeptický, ale nakonec se mi podařilo najít dvě zajímavé verze.

1.a4! (1. b2 b5 2. d5 a4 =) 1.- a3! Černý nesmí hned 1.- b5, po 2. c6 bxa4 3. d4 by nepokryl d7-b8 mat. Podobně by dopadl po 1.- d2 2. d4! 2. d7!! Podle reakce černého si ponechává výběr c6/c7 . Po 2. c6?! c2! 3. d7 (3. c3 b4+) 3.- xa1 bílému překáží na c6 vlastní král, po 2. d4 vloží černý nejprve c2 a teprve pak zahraje b5. 2.- c2 Mat po 2.- b5? 3. c6! bxa4 4. d4 c2 5. $\text{b8\#}$ už známe. 3. c7!! xa1 4. b8+ a7 5. c6+ a6/a8 6. d4 a7 (6.- c2 7. b5!) 7. c6! (7. b5+? vede jen k opakování tahů 7.- a8! 8. d4 a7) a dále jako v 11855 po 6. d4 .

Druhá verze se liší postavením bílých figur ($\text{a3} \rightarrow \text{a4}$, $\text{e5} \rightarrow \text{d7}$, $\text{d6} \rightarrow \text{f5}$) a jiným začátkem řešení, kdy se bílý musí vyhnout minovému poli e5: 1. e6! (1. e5? d2! 2. d4 f3+ =) 1.- a3 2. d6 atd. Navíc obsahuje variantu, ve které si černý stihne postavit dámu, ale dostane mat: 1.- b5!? 2. d5/d6 bxa4 3. c6 a7 4. d4+ a8 5. b6 a3/d2 6. a6 c4 7. a7! a3 8. f6 a2 9. d5/e8 a1 c7 10. c7 mat.

Obě verze jsou ekonomičtější (ušetřil jsem tři kameny), řešení o tah delší a závěr nečekanější. Na originální studii ale zaujme dynamika a nečekané přechody – nejprve rovnocenný materiál, pak černý obětuje figuru, aby se vyhnul prohrané koncovce se špatným střelcem, a nakonec srovná materiál, ale dostane mat. A hraje se skoro po celé šachovnici.

Redakce: Mgr. Michal Dragoun, Kettnerova 1939/3, 155 00 Praha 5, e-mail m.dragoun@centrum.cz (články), Ing. Jiří Jelínek, Španielova 1313, 163 00 Praha 6, e-mail jjelinek@chello.cz (předplatné, originály – originály studií pošlete e-mailem na adresu jaroslav.polasek@brouzdej.net s kopií na adresu J. Jelínka. Doporučujeme formát pgn, cbf nebo cbh), Václav Kotěšovec (spolupráce při zpracovávání originálů), Mgr. Jaroslav Polášek (studie), Ing. Josef Burda, Emila Holuba 1/1394, 736 01 Havířov-Podlesí (vedení řešitelské soutěže). Vychází výlučně pro vnitřní potřebu Sdružení šachových problémistů.